

Inspraaknotitie

Ontwerp Projectplan Waterwet “Inundatieveld polder Blokhoven”

Samenvatting

Gedurende de periode van 14 juni 2016 tot en met 26 juli 2016 heeft inspraak op het ontwerp projectplan “Inundatieveld polder Blokhoven” plaatsgevonden. Dit ontwerpplan is in samenwerking met Linieland tot stand gekomen. Tijdens de inspraakperiode zijn 2 reacties binnengekomen. In deze inspraaknotitie worden de zienswijzen behandeld.

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

HOLLANDSE
WATERLINIE®
LINIELAND

Toelichting inspraaknotitie

In deze inspraaknotitie zijn de zienswijzen en het antwoord van het waterschap opgenomen. Er is aangegeven of de zienswijze tot een wijziging van het ontwerpplan heeft geleid. De inspraaknotitie bestaat uit drie kolommen:

1. Reactie inspreker:
In deze kolom zijn de binnengekomen zienswijzen opgenomen. De reacties zijn kort samengevat.
2. Reactie waterschap:
In deze kolom is het commentaar van het waterschap weergegeven.
3. Aanpassing:
In deze kolom is aangegeven of de zienswijze tot een aanpassing van het ontwerpplan leidt.

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden heeft in zijn vergadering van 13 september 2016 het Projectplan Waterwet Inundatieveld polder Blokhoven met bijbehorende Inspraak-notitie vastgesteld.

Nr	Reactie inspreker	Antwoord waterschap/Linieland	Aanpassing
Inspreker 1 – per e-mail 10 juli 2016 (DM 1106925)			
1	<p>Inspreker 1 ziet het plan als een toevoeging aan de ecologische kwaliteit van de polder Blokhoven.</p> <p>Conflict met weidevogels Inspreker 1 ziet wel een conflict met bescherming natuurwaarden. Wanneer vanaf 1 mei gestart wordt met het tweewekelijks inunderen van de lage delen gaan onvermijdelijk nesten van grondbroeders verloren, met name weidevogels. Dit is ook strijdig met de flora en faunawet. Dit is eenvoudig op te lossen door ofwel al in de late winter te beginnen met inunderen (de vogels vestigen zich dan niet) of en dat heeft onze sterke voorkeur te wachten met inunderen tot 15 juni of eventueel 1 juni. Dan is de kans reëel dat de nesten zijn uitgekomen en jonge vogels kunnen zich in veiligheid stellen bij een langzame inundatie.</p>	<p>De plannen voor het inundatieveld polder Blokhoven heeft het Hoogheemraadschap in samenwerking met Linieland opgesteld. Beide organisaties waarderen het dat de inspreker het plan ziet als meerwaarde voor de ecologische kwaliteit van de polder blokhoven. Dit is ook wat beide organisaties beogen, namelijk dat naast de primaire doelen van het inundatieveld Blokhoven ook secundaire doelen kunnen meeliften.</p> <p>Doelen Het inundatieveld heeft als hoofddoelen “waterberging” en “versterken van de cultuurhistorische en recreatieve beleving van de Nieuwe Hollandse Waterlinie”. Ook kan het inundatieveld een positieve invloed op andere doelen hebben zoals waterkwaliteit, recreatie, natuur en water- en weidevogels; dit zien wij echter wel als secundaire doelen. In de plannen zijn deze secundaire doelen zo goed mogelijk ingepast (binnen de bestaande wet- en regelgeving), waarbij echter wel het uitgangspunt is gehanteerd dat de hoofddoelen leidend zijn.</p> <p>Linieland ziet het flexibele karakter van het “komen en gaan van water” als een verrijking van de beleving van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW). In principe vindt deze educatieve inundatie plaats tussen 1 mei en 1 oktober met een maximum van twee keer per maand.</p> <p>Conflict met weidevogels In uw reactie wijst u op de conflicterende belangen van deze educatieve inundatie met weidevogels. In het projectplan hoofdstuk 1.3.2 “Effecten van het plan - Flora en Fauna” is ook aangegeven dat deze educatieve inundatie mogelijk conflicten oplevert met weidevogelbelangen. Om deze conflicten te minimaliseren, en hierin een afgewogen besluit te kunnen nemen, wordt een natuurtoets uitgevoerd. Binnen de bestaande wet en regelgeving en in overleg met de bevoegde instantie (RVO) wordt de exacte periode waarin het gebied voor educatieve doeleinden wordt geïnundeerd en de frequentie van inundatie vastgesteld.</p>	<p>Deze zienswijze geeft geen aanleiding het ontwerp-projectplan aan te passen.</p>

2	<p>Recreatiezone beperken</p> <p>Het gebied wordt aantrekkelijk voor foeragerende en pleisterende watervogels en steltlopers. Maar de zonering van het recreatief gebruik verkleint de geschiktheid van het gebied hiervoor. Dit komt met name doordat het vlonderpad doorloopt tot achterin het gebied. Het zou beter zijn om het vlonderpad halverwege te laten ophouden en dan wandelaars via de 'legakker' (huidig maaiveld) weer terug te laten keren naar de Achterdijk. Als je dan op die legakker ook een kijkscherm plaatst kan iedereen met het licht in de rug van de vogels genieten zonder deze te verstoren. Deze aanpassing scheelt ook een aanzienlijke investering. Ik heb begrepen dat het hele vlonderpad plus pontje enkele tonnen investering vergt. Zo spaar je daar de helft tot tweederde van uit, geld wat veel nuttiger kan worden ingezet, bijvoorbeeld voor weidevogelbescherming op het Eiland van Schalkwijk.</p>	<p>Zie ook antwoord 1, met betrekking tot het onderdeel doelen</p> <p>Linieland ziet het gehele vlonderpad en het recreatiepunt nabij de stuw als een goed middel om "inundatie" en de "openheid" van de polder te kunnen beleven. Dit vlonderpad, het recreatiepunt en de wandelroute rondom het gebied geven dan ook invulling aan het hoofddoel "versterken van cultuurhistorische en recreatieve beleving van de NHW". Deze onderdelen zijn essentieel voor het plan en de benoemde primaire doelen.</p> <p>Linieland en het waterschap staan open voor het plaatsen van een "kijkscherm" op de legakker, mits hierdoor de openheid van het gebied gewaarborgd blijft en het beheer en onderhoud geregeld is. Dit "kijkscherm" zal worden meegenomen bij de recreatieve inrichting van het gebied, mits de geformuleerde voorwaarden niet in het geding komen. Het ontwerp-projectplan Waterwet hoeft hierop niet te worden aangepast.</p>	<p>Deze zienswijze geeft geen aanleiding het ontwerp-projectplan aan te passen.</p>
3	<p>Hooilandbeheer</p> <p>In het plan wordt voorgesteld dat het beheer van de droge en droogvallende percelen met schapen gaat gebeuren. Voor flora en fauna is een hooilandbeheer veel aantrekkelijker. Extensieve schapenlandjes zijn er al erg veel, matig voedselrijk hooiland is erg schaars. In samenwerking met lokale agrariërs moet dit zeker kostenneutraal te organiseren zijn</p>	<p>Het hoogheemraadschap en Linieland willen het beheer en onderhoud van het grasland graag kostenneutraal en maatschappelijk verantwoord wegzetten. Begrazing door schapen is hiervoor één van de mogelijkheden.</p> <p>Hooilandbeheer in natte gebieden is erg arbeidsintensief en/of vergt de inzet van gespecialiseerd materieel. De verwachting is dat dit perceel te klein is om dit type beheer toe te passen tegen maatschappelijk verantwoorde kosten.</p> <p>Het waterschap en Linieland staan wel open om de mogelijkheid voor hooilandbeheer te onderzoeken en zullen proberen om een partij te vinden die dit type beheer tegen verantwoordelijke kosten kan uitvoeren. Initiatieven vanuit de streek kunnen hieraan bijdragen.</p>	<p>Deze zienswijze geeft geen aanleiding het ontwerp-projectplan aan te passen.</p>

4	<p>Wij zijn verbaasd dat er pas in een zo laat stadium overleg plaats vindt over een dergelijk project. De Enveloppecommissie Linieland laat niet na te stellen dat participatie hoog in haar vaandel staat. Maar dat is wat anders dan een volledig uitgewerkt plan als min of meer vaststaand in de inspraak te brengen. Een gemiste kans van formaat. Met een gezamenlijk ontwerp hadden we bovenstaande punten integraal met de andere doelen (water en recreatie) tot een voor allen aansprekend ontwerp kunnen brengen!</p>	<p>Het waterschap heeft de grond, waarop het inundatieveld wordt aangelegd, op 15 juni 2016 aangekocht. Pas nadat de aankoop onherroepelijk was, konden het waterschap en Linieland naar buiten treden met de plannen.</p> <p>Het was geen optie om te wachten met de ontwerpfase na deze datum. De reden hiervoor is dat het plan voor eind 2017 moet zijn uitgevoerd om aanspraak te kunnen maken op externe financiering. Met het maken en vaststellen van het plan, de aanvraag van de benodigde vergunningen en het aanbesteden van het werk is ruim een jaar gemoeid. Binnen het Raamwaterplan is overigens op hoofdlijnen gecommuniceerd over een waterberging als 1 van de maatregelen.</p> <p>De hoofddoelen van het inundatieveld polder Blokhoven zijn “Waterberging” en “versterken van de cultuurhistorische en recreatieve beleving van de NHW”, andere doelen waren secundair. Waterschap en Linieland hebben wel geprobeerd deze secundaire doelen zo goed mogelijk te optimaliseren. Hiervoor is tijdens de ontwerpfase van het gebied o.a. advies ingewonnen bij het LEI en bij SOVON.</p>	<p>Deze zienswijze geeft geen aanleiding het ontwerp-projectplan aan te passen.</p>
<p>Inspreker 2 – per brief 24 juli 2016 (DM 1097056)</p>			
1	<p>Inspreker 2 vindt het positief dat de geplande ingrepen voor de waterhuishouding gebruikt worden om de geschiedenis van het inunderen beleefbaar te maken. In de inspraakreactie worden suggesties aangereikt deze beleving sterker te maken.</p> <p>Waterbak: Beleving van inundatie kan het beste door de bezoeker “door” het water te laten lopen. Inspreker stelt voor een waterbak te realiseren en reikt hiervoor ook referentiebeelden aan.</p> 	<p>Het waterschap en Linieland waarderen dat u de doelen (waterberging en versterken van cultuurhistorische en recreatieve beleving van de NHW) voor realisatie van het inundatieveld polder Blokhoven onderschrijft. Wij danken u voor de suggesties die u aanreikt om de beleving van de geschiedenis sterker te maken.</p> <p>Waterbak Tijdens de ontwerp fase is het idee van “waterbak” ook aan de orde geweest (naar voorbeeld van brug bij fort de Roovere). De beleving van (educatieve) inundatie vindt echter niet continu plaats. In principe alleen in de zomerperiode, maximaal 2 weekenden per maand. Alleen tijdens deze korte periode is er sprake van een hoger waterpeil. Op ieder ander moment is de waterstand 0,5 meter lager . Dit zou betekenen dat er ca. 80 cm. hoge “muren” het landschap doorsnijden. Dit zou de openheid van het landschap schaden. Daarnaast is een “waterbak” niet passeerbaar en levert beperkingen op voor kano's en onderhoudsmaterieel.</p> <p>Er is daarom gekozen om “inundatie” vanaf een vlonder te beleven. Daarnaast wordt een zogenaamde Liniebank geplaatst op de zichtlocatie om een indruk te geven van het historische inundatiepeil. Deze bank geeft permanent aan hoe hoog het water vroeger tijdens inundatie kon komen te staan.</p>	<p>Deze zienswijze geeft geen aanleiding het ontwerp-projectplan aan te passen.</p>

2	<p>Uitkijktoren niet wenselijk</p> <p>Soldaten hadden wadend door het inundatiegebied geen uitzicht over de omgeving. Een uitkijktoren in een inundatiegebied is daarom een wezensvreemd element. Daar komt bij dat een uitkijktoren op deze plek geen toegevoegde belevingswaarde heeft omdat historische uitkijkpunten voor handen zijn. Immers, uitkijken over het gebied, met als doel de vijand te traceren, gebeurde vanaf de verschillende Werken van de Hollandse Waterlinie. Enkele van deze Werken liggen op steenworp afstand van het aan te leggen gebied. Op deze historisch passende locaties kunnen de bezoekers ook nu, en op sommige plaatsen wellicht in de toekomst, het gebied overzien. Daar komt bij dat met het plaatsen van een uitkijktoren afbreuk wordt gedaan aan het mooie, historische contrast tussen de dichtheid van het bebouwingslint van Schalkwijk en de vrijwel onaangetaste openheid van de polder Blokhoven. Het vrijkomende budget voor de toren kan ingezet worden voor de extra kosten van de "waterbak</p>	<p>(Uit)zichtlocatie</p> <p>In het plan is niet voorzien in een uitkijktoren. Een toren past inderdaad niet bij een inundatiegebied en tast de openheid van het landschap aan. In het plan wordt gesproken over een (uit)zichtlocatie. Op deze plek, bij de stuw, wordt een recreatiepunt ingericht. Hier wordt o.a. een Liniebank en een picknickbank met informatiepaneel geplaatst.</p>	<p>Deze zienswijze geeft geen aanleiding het ontwerp-projectplan aan te passen.</p>
3	<p>Variatie in beleving maakt het Eiland van Schalkwijk aantrekkelijk voor de recreant. Voorkomen moet worden dat op verschillende plaatsen meer van hetzelfde te beleven is. Al aanwezige beleving:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Het Verdrongen Bos : Het water/inundatie beleven vanaf steiger boven water ▪ Diverse Forten: Uitzicht over inundatiegebied; <p>De nieuwe steiger en de uitkijktoren zorgen niet voor een nieuwe of andere beleving van de Hollandse Waterlinie.</p>	<p>Komen en gaan van water</p> <p>Variatie in beleving maakt het eiland inderdaad aantrekkelijker voor recreanten. Dit inundatieveld biedt ten opzichte van de voorbeelden die u noemt een extra beleving. In de zomerperiode wordt het "komen en gaan" van water zichtbaar gemaakt. In bepaalde weekenden loopt het gebied "zichtbaar" vol. Dit element is ook belangrijk voor Linieland in verband met de nominatie als UNESCO werelderfgoed.</p> <p>Daarnaast biedt de zichtlocatie naast informatie over de werking van de Nieuwe Hollandse Waterlinie ook informatie over de werking van het watersysteem, de vispassage en hoe het inundatieveld wateroverlast in polder Blokhoven kan voorkomen.</p>	<p>Deze zienswijze geeft geen aanleiding het ontwerp-projectplan aan te passen.</p>

4	<p>Toegang voor kano's In het plan is opgenomen dat kano's toegang hebben tot het te inunderen gebied. Vanuit historisch oogpunt en met het oog op de belevings- en natuurwaarden is dit geen logische keuze. In het verleden moest het waterpeil in de inundatiegebieden de gebieden onbevaarbaar maken voor boten. Het aan te leggen gebied nu bereikbaar maken voor kano's is hiermee in strijd. Peddelend in een kano is de waterdiepte niet of nauwelijks beleefbaar, dus wordt niet bijgedragen aan de inundatie-ervaring. Last but not least; door de fluctuerende waterstand zal het een aantrekkelijk foerageergebied worden voor vogels. Rondvarende kano's zullen deze vogels verstoren.</p>	<p>Zie ook antwoord 1, spreker 1 met betrekking tot het onderdeel doelen</p> <p>Eén van de hoofddoelen van het inundatieveld is "versterken van de cultuurhistorische en recreatieve beleving van de NHW". De waterplas openstellen voor kano's geeft invulling aan dit hoofddoel. Om deze reden vinden wij dat het gebied ook recreatief toegankelijk voor kanoërs moet zijn. Wij zijn echter van mening dat ook met recreatieve voorzieningen het inundatiegebied aantrekkelijk als foerageergebied voor vogels blijft.</p> <p>Het inundatieveld bestaat uit een plas van 1 hectare en een inundatieveld van circa 2,2 hectare. Kano's kunnen varen op de plas. De waterdiepte op het inundatieveld is te gering om te kunnen varen. Kanoërs zullen het effect van inundatie weldegelijk ondervinden.</p>	<p>Deze zienswijze geeft geen aanleiding het ontwerp-projectplan aan te passen.</p>
5	<p>Onderdeel van wandelroute Het gebied is in het huidige plan alleen vanaf de Achterdijk te voet te bereiken. Hierdoor krijgt het gebied een geïsoleerde ligging. Wanneer het gebied ook vanuit het westen ontsloten wordt zal het deel uit gaan maken van een wandelroute. Zo ontstaat er een alternatief voor een deel van de lange, als saai ervaren, wandeling via de Lange Uitweg.</p>	<p>Linieland zet zich in om de diverse routes op het eiland met elkaar te verbinden, zowel kanoroutes als klompenpaden. Wij hebben uw vraag voorgelegd aan de beheerder van het klompenpad, Landschap Erfgoed Utrecht. Als het LEU hiermee instemt wordt het gebied en het klompenpad via een brug ontsloten. Deze brug kan worden meegenomen bij de recreatieve inrichting van het gebied. Het ontwerp-projectplan Waterwet hoeft hierop niet te worden aangepast.</p>	<p>Deze zienswijze geeft geen aanleiding het ontwerp-projectplan aan te passen.</p>
6	<p>Natuurvriendelijke oevers In het plan zijn de natuurvriendelijke oevers aan de zuid- en westzijde gepland. Met het oog op de zon heeft het onze voorkeur om deze oevers aan de zonnige noord- en oostzijde op te nemen. Oevers in de zon zijn ecologisch het meest interessant.</p>	<p>De natuurvriendelijke oevers worden aangelegd aan de kant van het inundatieveld. Dit heeft te maken met de eigendomssituatie. De oevers worden op het eigendom van het waterschap gegraven en ook het onderhoud van de oevers wordt uitgevoerd vanaf het eigendom van het waterschap.</p>	<p>Deze zienswijze geeft geen aanleiding het ontwerp-projectplan aan te passen.</p>

Colofon

DM# 1075689-v4
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Afdeling Ontwikkeling Strategie en Advies
Postbus 550
3990 GJ Houten
Telefoon: 030 634 57 00
Fax: 030 634 59 97
Website: www.destichtserijnlanden.nl
Email: post@hdsr.nl

HOOGHEEMRAADSCHAP
**DE STICHTSE
RIJNLANDEN**